GAZETA LWOWSKA.

We Srodę | Ner. 51. | 30. Kwietnia 1828.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

— *Ze Lwowa.* —

Z powodu umieszczonego w Nrze. 31. tegorocznej Gazety Lwowskiej artykułu pod napisem: »Z Rozwadowa (w Cyrkule Rzeszowskim) d. 18. Lutego 1828. r.« nadesłano Redakcyi następujące

Oświadczenie:

Przeczytawszy umieszczony w Nrze. 31. Gazety Lwowskiej artykuł z Rozwadowa, z podpisem T. J., opisujący uroczystość w dniu urodzin Najjaśniejszego Pana obchodzoną, jak najmocniej zdziwiony zostałem, iż autor tego artykułu uczynił wzmiankę o zrobionym przeze mnie darze z zaległości podatków włościańskich. Ponieważ podług mego przekonania, ogłoszenia uczynionych ofiar noszą na sobie cechę próżności, a ja mógłbym być posądzonym o udział w ogłoszeniu tego artykułu; przeto, dla uniknienia zarzutu, jakiby mi mógł być zrobiony, ogłaszam niniejszém, iż wyżéj namieniony artykuł bez mojéj wiadomości do Gazet podany został.

(podp.) Jerzy Xiążę Lubomirski.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Hiszpanija.

Dziennik *Messager des Chambres* donosi z Kadyxu z d. 26. Marca, że Oficerowie stojącéj tamże Francuzkiéj załogi oczekują co godzina rozkazu do powrotu z Andaluzyi do Francyi wszystkich wojsk Francuzkich. Okręt parny Angielski Xiążę York zawinął w 33 godzinach z Lizbony do Kadyxu, i przywiózł kilku wychodźców. Fregata Hiszpańska Restauration o 50 działach, nie dawno z warstatu Ferrol spuszczona, zawinęła do Kadyxu, z kąd niebawem odpłynie do Hawanny z wojskiem. — Maurowie miewają często utarczki z załogą Centy. — W Barcelonie poczynione były w d. 1. Kwietnia wszelkie przygotowania do wyjazdu Królestwa Jchmość, przeznaczonego na d. 9. do Saragossy, gdzie w d. 22. mieli stanąć. Pomimo dawniejszego rozporządzenia, Król Jmć zwiedzi i Nawarrę, do czego prośby tamecznéj Deputacyi, najbardziéj zaś nadzieja prędkiego wyciągnienia wojsk Francuzkich z Pampeluny zdaje się przyczyniać. Wyjście to wojsk Francuzkich ma być pewne, i wojska Hiszpańskie w Valencyi odebrały rozkaz do wyruszenia, aby tamże przed przybyciem Królestwa Jchmość stanęły. Król zabawi czas niejaki w Saragosie. — Kilku Gubernatorów w miastach Katalonii złożono. (*G. W.*)

Wielka Brytanija i Irlandyja.

W d. 11 Kwietnia powrócił do Portsmouth z Portugalii pułk linijowy na trzech okrętach linijowych. Jazda przewieziona będzie na okrętach przewozowych.

Na obiedzie gabinetowym d. 11. w Strathfieldsay u Xięcia Wellingtona, rozpoznawać miano podług Kuryjera, zezwolone tylko na miesięcy sześć dla wojska i marynarki i t. d. wydatki, dla naradzenia się, coby jeszcze w tym ważnym przedmiocie Parlamentowi przełożyć można było.

Przewyżka dochodów publicznych w ostatnim kwartale nie wynosiła tylko 300,000 funt. szt., jak początkowo sądzono, lecz 538,000 funt. szt., a to przez znaczny nadrost w cłach, akcyzie i stęplu.

Komitet skarbowy pracuje z największą pilnością, i żądał już od naczelników różnych publicznych urzędów raportów względem oszczędności, jaka zaprowadzona być może. Ustanowione będzie także bióro rachunkowości, złożone z Członka urzędu skarbowego, Członka domu handlowego Baringa i jeszcze jednego, i rozpoznawać będzie szczegóły publicznych urzędów.

Donoszą z Portsmouth, że trzy okręty wojenne w téj przystani uzbrajają dla przedsięwzięcia podróży we względzie naukowym. Hecla rozpoznać ma zachodnie brzegi Afryki, na północ równika; Kangaroo, udać się ma do Florydas-Keys, a Chanticleer pod Kapitanem Forster odbędzie podróż około ziemi. (*G. W.*)

Francyja.

W d. 9. Kwietnia dał Król obiad familijny na 9 osób; na tym obiedzie nie było Xięcia Bourbon, przeciwnie zaś znajdował się Xiążę Leopold Sasko-Koburski.

W d. 11. odwiedził Król ciężką chorobą złożonego Xięcia Riviere, Guwernera młodego Xięcia Bordeaux. Dniem wprzódy dał Monar-

)(

pos'uchanie Kontr-Admirałowi Roussin, który wypłynąć ma z Brest z eskadrą do Brazylii, dla obrony handlu Francuzkiego i żądania zadosyćuczynienia za wiele szkód onemuż nie dawno wyrządzonych.

Vicehr. d'Agoult, pierwszy Koniuszy Delfinowéj, Par i Gubernator w St. Cloud, umarł w 78. roku życia.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 9. Kwietnia; P. Berbis czytał daléj zdanie sprawy z prośb, ściągających się do działań wyborowych. Prawie wszystkie dały powód do żwawych sporów. P. Bignon oświadczył się względem nieregularności podczas wyborów Departamentu niższej Sekwany, i użył téj sposobności ku obronie tak zwanego kierującego komitetu. PP. Cabanon i Duvergier de Hauranne bronią petycyi wyborców z Rouen przeciwko Pnu. Haussez. Tak co się dotycze téj, jakoteż innych petycyj, uchwalono odesłanie onych do własciwego Ministeryjum. Petycyja wyborców z Lot, dla nowego objaśnien a okoliczności, przytacza wybór P. Syrieys. Ten Deputowany odpowiadał na wnioski Pna. Mauguin, lecz tak dalece się zapomniał w mowie swojéj, iż twierdził, że nie wie, czyli są spiski przeciwko publicznéj wolności, jak twierdzono, lecz nie może podzielać zdania ze swoim poprzednikiem, który powiedział, jakoby Król nie miał we Francyi nieprzyjaciół. Istotnie ten dobry Król, jako człowiek prywatny nie może mieć nieprzyjaciół; ale jako Król ma onych wielu we Francyi. Mnóstwo Deputowanych strony lewéj żądało potém głosu, i wniosło na zwrócenie go do porządku. Prezydent słucha obrony Pna. Syrieys, lecz w końcu widzi się być jednakowoż zniewolonym wezwać go do porządku. Poczém Izba zamienia się w tajny Wydział, dla słuchania niektórych wniosków P. Ernouf i Kajetana Larochefoucauld.

P. Vassal złożył na stole Izby, drugą prośbę, dążącą do przywrócenia gwardyi narodowéj.

W obudwóch Izbach wybrano w dniu 10. Kwietnia Deputacyje, które Królowi w dniu 12. (jako w rocznicę jego wjazdu roku 1814) złożyć miały powinszowania Izb. Izba Parów przyjęła do grona swojego Hr. Corbiere, a Izba Deputowanych naradzała się nad wnioskiem Pna. Bacot de Romans, względem zniesienia Kommissyi Laboissiera. Po mowie P. Destutt de Tracy uchwaliła Izba jednogłośnie i bez *scrutinium*, aby obadwa artykuły do jéj regulaminu roku zeszłego dodane, a ściągające się do owéj Kommissyi, zostały zniesione. — Po naradzaniu się na trzech tajemnych wydziałach nad wnioskiem Hr. Larochefoucauld, »Prosić Króla o wniesienie projektu do prawa, przez któreby prawne attrybucyje Rady Stanu dokładnie oznaczone były, a przyczém PP. Devaux i Dupin starszy wniosek popierali, zaś Ministrowie Hr. Portalis i Vatismenil czynili przeciwko takowemu zarzuty; rozstrzygniono znaczną większością głosów, iżby wniosek ten wziąć pod rozwagę, a z tąd odesłać go do biór, gdzie też mianować mają w tym względzie Kommissyją.

Izba Deputowanych rozpoznawała i zezwoliła w dniu 11. t. m. na trzy projekta do praw, ktoremi różne Departamenta są upoważnione przez nadzwyczajny pobór dwóch centymów przy podatku gruntowym na rok 1829, przyśpieszyć roboty katastrowe. Na tajnym Komitecie wniósł P. Ernouf na odmianę w prawie, dotyczącém się sąsiednich gościńców. Uchwalono, iż będzie o tém wzmianka przy ułożeniu prawa do urządzenia gmin. *(G. W.)*

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w dniu 12. Kwietnia zdawano sprawę z różnych petycyj, między innymi P. Sesmaisons uczynił raport z petycyj P. Duplant, syna, Adwokata, który oskarza przeszłe Ministeryjum, i żąda, iżby Izba Deputowanych raczyła przeszłych Ministrów *) oskarżyć przed Sądem (Izby Parów) artykułem 55. Konstytucyi ustanowionym. Referent (P. de Saismaison) uczynił wniosek swój, aby wspomnioną petycyją odesłaćdo bióra informacyjnego. P. Montbel w obszernéj mowie sprzeciwiał się temu, i wniósł, aby względem téj petycyi przystąpić do dziennego porządku. Atoli wniosku tego nie popierano, i uchwalono w mowie będącą petycyją odesłać do wspomnionego biórа.

Dla wojska Francuzkiego, stojącego w twierdzach Hiszpańskich, zawrzeć miano kontrakty względem dostawy na dwa miesiące; tymczasem, podług Dziennika *Echo du Midi*, stosownie do rozkazu Ministra wojny, środek ten odmieniono w tém, że wojska te tylko na miesiąc będą w żywność zaopatrzone.

W dniu 20. Kwietnia wieczorem, Minister spraw wewnętrznych miał przypadek, że się konie z nim zbiegały, i gdy woźnica spadł z kozła, powóz wywrócił się przed Palais Royal. Tymczasem ani Minister ani nikt inny hie został uszkodzonym.

Baron James Rothszyld powrócił znowu do Paryża z Londynu, dokąd się był na kilka dni udał. *(D. A.)*

---

*) Jak wyraża Monitor i inne Gazety Paryzkie, tylko PP. Villele, Corbiere i Peyronnet.

(P. D. A.)

Rossyja.

Gazety Berlińskie donoszą z Peterburga z d. 5. Kwietnia: W wielki Czwartek N. Cesarz Jmć N. Cesarzowa Alexandra Feodorowna i Cesarza Matka Maryja Feodorowna, JJ. CC. WW. Następca Tronu, W. Xiążę Alexander Mikołajewicz i W. Xiążę Konstantyn Mikołajewicz, W. Xiążę Michał Pawłowicz i W. Xiężna Helena Pawłowna, jakoteż W. Xiężniczki Maryja Olga i Alexandra Mikołajewny i Maryja i Elżbieta Michałowny przyjmowali wieczerze pańską w kościele przydwornym pałacu.

We Wtorek d. 1. Kwietnia przy rozpoczętej budowie katedralnego kościoła Śgo Izaaka wzniesiono do góry pierwszą kolossalną z jednej sztuki kamienia składającą się kolumnę granitową i umocowano ją na podstawie. Obecnemi byli tej pracy: N. Cesarz i N. Cesarzowa Alexandra Feodorowna, JCWysokość Następca Tronu i JCWysokość W. Xiążę Michał Pawłowicz i liczne zgromadzenie znamienitych osób i mnóstwo ludu.

Traktat pokoju i przyjaźni pomiędzy N. Cesarzem Wszech Rossyi etc. i Jmcią Szachem Perskim.

(*Ciąg dalszy.*)

Art. V. N. Szach Perski, w dowód szczerej przyjaźni dla N. Cesarza wszech Rossyj, uznaje uroczyście, tym artykułem, tak w swojem, jak i swoich dziedziców i następców na tron Perski imieniu, za mające należyć na zawsze do Cesarstwa Rossyjskiego wszystkie kraje i wszystkie stkie wyspy położone między liniją demarkacyjną, oznaczoną powyższym artykułem, z jednej strony, a szczytem gór Kaukazkich i morzem Kaspijskiem, z drugiej, — równie, jak ludy koczujące, i inne, które zamieszkują te okolice.

Art VI. Celem wynagrodzenia znacznych ofiar, na jakie zaszła pomiędzy dwoma Państwami wojna, wystawiła Cesarstwo Rossyjskie — tudzież celem nagrodzenia strat i szkod wynikłych z tej wojny dla poddanych Rossyjskich — N. Szach Perski obowiązuje się złożyć bonifikacyją pieniężną. Zgodziły się obiedwie wysokie strony traktujące: że ilość tego wynagrodzenia będzie wynosiła dziesięć piuru tomanów redż, czyli 20 mil. rubli śrebrem; i że termin i rękojmia wypłaty summy będą urządzone osobną ugodą, które będzie miała taką samą moc i wagę, jak gdyby była wciągnięte słowo w słowo do niniejszego traktatu.

Art. VII. Ponieważ N. Szach Perski osądził za rzecz przyzwoitą wyznaczyć za następcę i dziedzica po sobie dostojnego syna swojego X. Abbasa-Mirzę; N. Cesarz wszech Rossyj, dla dania N. Szachowi Perskiemu jawnej oznaki swoich przyjaznych skłonności i swojej chęci przyłożenia się do ustalenia tego porządku następstwa, obowiązuje się do uznania od dziś dnia dostojnej osoby Jego Królewiczowskiej Mości Xięcia Abbasa-Mirzy za następcę i dziedzica korony Perskiej i uważania go za prawego Monarchę tego Królestwa po jego wstąpienia na tron.

Art. VIII. Statki kupieckie Rossyjskie będą używały, jak i dawniej, prawa wolnego żeglowania po morzu Kaspijskiem, i wzdłuż jego brzegów, i przybijania do nich; znajdą one w Persyi pomoc i ratunek w razie rozbicia się okrętu. Równe prawo jest zapewnione statkom kupieckim Perkim, żeglowania, podług d a w n e g o t r y b u, po morzu Kaspijskiem i przybijania do brzegów Rossyjskich, gdzie w przypadku rozbicia się okrętu, Persowie miec będą nawzajem pomoc i ratunek.

Co do statków wojennych, te, które noszą banderę wojskową Rossyjską, ponieważ oddawna one jedynie miały prawo żeglowania po morzu Kaspijskiem, mają ten sam wyłączny przywilej równie zachowany i zapewniony dzisiaj, tak, iż, prócz Rossyi, żadne inne Mocarstwo nie będzie mogł mieć statków wojennych na morzuKaspijskiem.

Art. IX. N. Cesarz wszech Rossyj i N. Szach Perski, chcąc z serca wszelkiemi sposobami ustalić związki, tak szczęśliwie pomiędzy sobą zawarte, zgodzili się: że Posłowie, Ministrowie i pełnomocnicy, którzyby mogli być wzajemnie wysłanymi do wysokich Dworów, bądź dla odprawienia poselstwa tymczasowego, bądź dla rezydowania tam ciągle, będą przyjmowani z honorami odpowiedniemi ich stopniowi i stósownemi do godności wysokich Mocarstw traktujących, tudzież do szczérej przyjaźni, która je łączy, i do zwyczajów kraju. W tym celu nastąpi zgoda podług szczególnego protokółu cdremoniału, mającego się zachować z jednéj i z drugiéj strony.

Art. X. N. Cesarz wszech Rossyj i N. Szach Perski, uważając ustalenie i rozciągłość stosunków handlowych pomiędzy dwoma Państwami jako jednę z największych korzyści, które przywrócenie pokoju wydać powinno, przystali, w zupełnej zgodzie, na zaprowadzenie wszelkich rozporządzeń, dotyczących się opieki handlu i bezpieczeństwa poddanych, i na podpisanie ich w oddzielnym akcie tu dołączonym, zdziałanym przez ich pełnomocników, a który jest i będzie uważany za stanowiący część niniejszego traktatu pokoju. N. Szach Perski zachowuje Rossyi, tak jak dawniej, prawo mianowania Konsulów lub ajentów handlowych, wszędzie, gdzie tego dobro handlu będzie wymagało, i zobowiązuje się do udzielania tym Konsulom i ajentom, z których każdy będzie miał orszak najwięcej z dziesięciu osób złożony, opieki, zaszczytów i przywilejów, przy-

wiązanych do ich charakteru publicznego. N. Cesarz wszech Rossyj przyrzeka ze swojéj strony, zachować zupełną wzajemność względem Konsulów lub ajentów handlowych N. Szacha Perskiego. W przypadku zaszłéj skargi rządu Perskiego przeciw jednemu z ajentów lub Konsulów Rossyjskich, Minister lub sprawujący interessa Rossyjskie, rezydujący na Dworze N. Szacha, pod którego bezpośredniemi rozkazami zostawać będą, zawiesi go w urzędowaniu, i poruczy obowiązki komu to uzna za rzecz przyzwoitą.

(*Dokończenie nastąpi.*)

Gazety Petersburskie zawierają potwierdzone przez Cesarza Jmci postanowienie do organizacyi administracyi w Besarabii. Ogólne przepisy administracyj gubernijalnych zachowują moc obowiązującą we wszystkich innych punktach oprócz przyjętych w tém szczególném rozporządzeniu. Wielkorządzca Besarabii będzie się nazywał Jenerał Gubernatorem Nowo-Rossyi i Besarabii. Wszystkie stany w Besarabii, niemniéj tameczni osadnicy, cygani i żydzi pozostają przy dawniejszych przywilejach. Mieszkańcy uwolnieni są na czas nieograniczony od obowiązku dostarczania rekrutów, nie wyjmując nawet włościan z Rossyi osiadających. Slachta Besarabska używa również w Rossyi przywilejów wszystkich, jakie nadane są przez dyplomy i prawa; podobnież ślachcić Rossyjski, osiadający w Besarabii, używa takich samych przywilejów, jakie służą ślachcie Besarabskiéj. Włościanie, oprócz cyganów, nie są własnością Besarabskich właścicieli, ani Rossyjskiéj ślachty; również nie może ślachta Rossyjska osiedlać w Besarabii ludzi, będących ich własnością; oprócz na usługę domową przeznaczonych. Na czele całéj administracyi podzielonéj na prowincyje (zynute) i na miasta, znajduje się Jenerał Gubernator. Administracyja prowincyjonalna ma stolicę swoję w Kiszenewie (1695 1/2 wiorst od Petersburga); stolice obwodów są w miastach: Chocimie, Bielcach, Kiszenewie, Benderze, Akermanie i Izmailu. Rada prowincyjonalna pod prezydencyją Jenerała Gubernatora, składa się z 7 Członków, mianowanych przez Senat rządzący na przedstawienie Jenerała Gubernatora. Rada prowincyjonalna zgromadza się dwa razy do roku, w Maju i w Listopadzie; wszelako w razie potrzeby może być zwołaną każdego czasu. Staraniem jéj będzie kończyć wszystkie sprawy w ciągu posiedzeń pod decyzyją jéj nadesłane w przeciągu jednego miesiąca. Koszta administracyi całego kraju wynoszą rocznie 156,945 srebrnych rubli. — Ku wsparciu większego i skutecznego rozszerzenia udoskonalonego gospodarstwa wiejskiego, chowu owiec i z tym połączonego przemysłu rękodzielniczego, w kraju Nowo Rossyjskim, Cesarz Jmć potwierdził propozycyją panującego Xięcia Anhalt-Koethen względem założenia w tym celu osady włościan Anhalt-Koetheńskich. Wydane zostały rozkazy, aby wybrane przez delegowanych Xięcia obręby ziemi w Tauryce oddać w wieczne potomne posiadanie. Do tego należy 42345 dziesięcin ziemi przydatnéj i nieprzydatnéj w powiecie Dnieprowskim i w tymże powiecie do sześciu tysięcy ziemi nad brzegiem morza. Warunki względem podatków zawarte są przez Ministra skarbu z delegowanymi Xiążęcia Anhalt-Koethen i przez Cesarza Jmci zatwierdzone. Dla ułatwienia transportów owiec i t. d., zakładania osady i zaprowadzenia gospodarstwa wzorowego, rozkazał Cesarz Jmć oddać Xięciu Anhalt-Koethen należące do Korony starostwo Hajsyńskie w Gubernii Kamieniecko-Podolskiéj na 24 lat, za opłatą do skarbu po 2000 rubli srebrem rocznie, licząc od roku 1829.

W d. 19. Marca wieczorem, zawinął do Odessy Rossyjski bryg Eridan, przybywając ze Stambułu. Dnia następującego wypłynęło ztamtąd kilka okrętów obcych do Stambułu. (*G. W.*)

U w i a d o m i e n i e.

Zakład naukowy Księgozbioru imienia Ossolińskich publiczność uwiadamia: iż zeszyt pierwszy Czasopisma naukowego, *ćwierczrocznie wychodzić mającego, już wyszedł na widok ciskiem Józ. Sznaydera, tymcz. Inst. im. Ossolińskich drukarza, wytłoczony. — Przedpłaciciele odbiorą go z miejsc, w których nań przedpłatę zaliczyli. Chcący zaś nabyć tego pisma, znajdą go w domu Księgozbioru Ossolińskich u P. Fryderyka Baumana i u PP. Księgarzów Lwowskich. Cena taż sama utrzymuje się i przedpłata podług poprzedniego obwieszczenia, ciągle jak wprzód przyjmowaną będzie. Aby zaś spóźnione bez winy wydawcy wyjście zeszytu pierwszego nagrodzić publiczności, zeszyt wtóry czasopisma koniec ćwierćrocza drugiego uprzedzi.*

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra Pillera.